ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
ជាតិ សាសនា ព្រះមហាក្សត្រ

គណៈកម្មាធិការជាតិប្រយុទ្ធប្រឆាំង
អំពើជួញដូរមនុស្ស

កំណត់ហេតុ

រៀបចំកិច្ចប្រជុំ ពិនិត្យផ្ទៀងផ្ទាត់ទិន្នន័យ និងអនុសាសន៍របស់ក្រសួងការបរទេសអាមេរិក សម្រាប់កម្ពុជា ពាក់ព័ន្ធនឹងកិច្ចខិតខំប្រឹងប្រែងប្រយុទ្ធប្រឆាំងអំពើជួញដូរមនុស្ស ឆ្នាំ ២០២៣

នៅរសៀលថ្ងៃពុធ ៤កើត ខែបឋមសាឍ ឆ្នាំថោះ បញ្ចស័ក ព.ស២៥៦៧ ត្រូវនឹងថ្ងៃទី២១ ខែមិថុនា ឆ្នាំ ២០២៣ អគ្គលេខាធិការដ្ឋាន គ.ជ.ប.ជ បានរៀបចំកិច្ចប្រជុំ ពិនិត្យផ្ទៀងផ្ទាត់ទិន្នន័យ និងអនុសាសន៍របស់ក្រសួងការបរទេសអាមេរិកសម្រាប់កម្ពុជាពាក់ព័ន្ធ នឹងកិច្ចខិតខំប្រឹងប្រែងប្រយុទ្ធប្រឆាំងអំពើជួញដូរមនុស្សឆ្នាំ២០២៣ ក្រោមអធិបតីភាពលោកជំទាវ ជូ ប៊ុនអេង រដ្ឋលេខាធិការក្រសួងមហាផ្ទៃ និងជាអនុ ប្រធានអចិន្ត្រៃយ៍គ.ជ.ប.ជ ដោយមានការអញ្ជើញចូលរួមពីថ្នាក់ដឹកនាំក្រសួង ស្ថាប័នជាសមាជិក នៃគ.ជ.ប.ជ មាន៖

១-ឯកឧត្តម **ហ៊ូ វុឌ្ឍី** រដ្ឋលេខាធិការក្រសួងការងារ បណ្តុះបណ្តាលវិជ្ជាជីវៈ ។

២-ឯកឧត្តម **ញឹក វណ្ណារ៉ា** រដ្ឋលេខាធិការក្រសួងសង្គមកិច្ច អតីតយុទ្ធជន និងយុវនីតិសម្បទា។

៣-ឯកឧត្តម **ណុប សុធនវិសុទ្ធ** អគ្គនាយករង នៃក្រសួងយុត្តិធម៌។

៤-ឯកឧត្តម ឧត្តមសេនីយ៍ឯក **ជីវ ផល្លី** អគ្គស្នងការរង នៃអគ្គស្នងការដ្ឋាននគរបាលជាតិ។

៥-ឯកឧត្តម លោកជំទាវ ជាអគ្គលេខាធិការរងទទួល បន្ទុកការងារលេខាធិការដ្ឋាន រដ្ឋបាលសរុប ក្រុមជំនួយកិច្ចការការពារជនរងគ្រោះ បង្ការទប់ស្កាត់ សហប្រតិបត្តិការជាតិអន្តរជាតិ ក្រុមជំនួយ កិច្ចការយុត្តិធម៌ អនុវត្តច្បាប់ទេសន្តរប្រវេសន៍ ប្រធានលេខាធិការដ្ឋាន អនុប្រធានលេខាធិការដ្ឋាន ទទួលបន្ទុកផ្នែកបូកសរុបរបាយការណ៍ នាយការិយាល័យ របស់អគ្គលេខាធិការដ្ឋានគ.ជ.ប.ជ លោកស្រីប្រធាននាយកដ្ឋាន ប្រឆាំងការជួញដូរមនុស្ស និងការពារអនីតិជន, ប្រធាននាយកដ្ឋាន មន្ត្រីទទួលបន្ទុករបាយការណ៍ របស់ក្រសួងយុត្តិធម៌, ប្រធាន អនុប្រធាននាយកដ្ឋានរបស់អគ្គនាយកដ្ឋានអន្តោប្រវេសន៍ និងមន្ត្រីជំនាញពាក់ព័ន្ធ ផ្នែករបាយការណ៍ របស់ស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធ សរុបចំនួន **២៧**នាក់ (ស្រី **០៧**នាក់) ។

ជាកិច្ចចាប់ផ្តើម លោកជំទាវ **ជូ ប៊ុនអេង** រដ្ឋលេខាធិការក្រសួងមហាផ្ទៃ និងជាអនុប្រធានអចិន្ត្រៃយ៍គ.ជ.ប.ជ មានប្រសាសន៍ និងអានរបាយការណ៍ដែលជាអនុសាសន៍របស់ក្រសួងការបរទេសអាមេរិកសម្រាប់កម្ពុជាពាក់ព័ន្ធ នឹងកិច្ចខិតខំប្រឹងប្រែងប្រយុទ្ធប្រឆាំងអំពើជួញដូរមនុស្សឆ្នាំ២០២៣ ជូនអង្គប្រជុំដែលមានខ្លឹមសារ៖

-រដ្ឋាភិបាលកម្ពុជាមិនបានបំពេញឱ្យបានពេញលេញតាមស្តង់ដារអប្បរមា សម្រាប់ការលុបបំបាត់អំពើជួញដូរមនុស្ស និងមិនបានខិតខំប្រឹងប្រែងខ្លាំងក្លានោះទេ ពាក់ព័ន្ធនឹងសមត្ថភាពរបស់ខ្លួនក្នុងការប្រឆាំងអំពើជួញដូរមនុស្ស (បើទោះបីជាយើងពិចារណាពីផលប៉ះពាល់នៃជំងឺរាតត្បាតកូវីដ-១៩ ក៏ដោយ) ដូច្នេះកម្ពុជានៅតែស្ថិត ក្នុងចំណាត់ក្រុមទី ៣។ ទោះបីជាមានភាពខ្វះចន្លោះក្នុងកិច្ចខិតខំប្រឹងប្រែងសំខាន់ៗក៏ដោយ ក៏រដ្ឋាភិបាលបាន ចាត់វិធានការមួយចំនួនដើម្បីឆ្លើយតបទៅនឹងអំពើជួញដូរមនុស្ស រួមមានទាំងការស៊ើបអង្កេត ការជំនុំជម្រះ និងកាត់ទោសជនល្មើស

ជួញដូរមនុស្សបានកាន់តែច្រើន ការបង្កើតក្រុមការងារពិសេសមួយដើម្បីស៊ើបអង្កេតរបាយការណ៍ដែលអាចជឿទុកចិត្តបាននៃប្រតិបត្តិការបោកប្រាស់តាមអ៊ីនធឺណិតទ្រង់ទ្រាយធំដែលពាក់ព័ន្ធនឹងសូចនាករ នៃពលកម្មដោយបង្ខំ និងការកំណត់អត្តសញ្ញាណនិងផ្តល់សេវា ដល់ជនរងគ្រោះដោយអំពើជួញដូរមនុស្សនៅ កម្ពុជាបន្ថែមទៀត។ ទោះជាយ៉ាងណាក៏ដោយ អំពើពុករលួយ និងការឃុបឃិតរបស់មន្ត្រីក្នុងឧក្រិដ្ឋកម្មជួញដូរ រួម ទាំងការឃុបឃិតដែលធ្វើឡើងដោយឧត្តមមន្ត្រីដែលមានឋានៈខ្ពស់ៗ នៅតែមានលក្ខណៈទូលំទូលាយ និងរីក រាលដាល ដែលបណ្តាលឱ្យការពង្រឹងការអនុវត្តច្បាប់កើតមានដោយកន្លែង និងកើតឡើងដោយផ្អែកលើហេតុផល នយោបាយហើយបានរារាំងដល់សកម្មភាពអនុវត្តច្បាប់ក្នុងឆ្នាំកន្លងមកនេះ។ អាជ្ញាធរមិនបានស៊ើបអង្កេត ឬចាត់វិធានការព្រហ្មទណ្ឌចំពោះមន្ត្រីដែលជាប់ពាក់ព័ន្ធ ដូចមានក្នុងរបាយការណ៍ដ៏ទូលំទូលាយ និងគួរឱ្យជឿជាក់បាន ជាពិសេសជាមួយម្ចាស់អាជីវកម្មគ្មានគុណធម៌ ដែលបានធ្វើឱ្យមនុស្សប្រុស ស្រី និងកុមារ រាប់ពាន់នាក់នៅទូទាំង ប្រទេសធ្លាក់ខ្លួនរងគ្រោះដោយអំពើជួញដូរមនុស្ស នៅតាមប្រតិបត្តិការបោកប្រាស់តាមអ៊ីនធឺណិត កន្លែងសេវា កម្សាន្ត និង នៅតាមទូកនេសាទ។ កិច្ចអនុវត្តច្បាប់មិនបានដោះស្រាយដោយប្រសិទ្ធភាព នូវបញ្ហាការងារដោយបង្ខំ នៅក្នុងប្រតិបត្តិការបោកប្រាស់តាមអ៊ីនធឺណិតនោះទេ។ រដ្ឋាភិបាលបានបរាជ័យជាបន្តបន្ទាប់ក្នុងការត្រួតពិនិត្យ ឬ ផ្តល់យុត្តិធម៌ក្នុងឧក្រិដ្ឋកម្មជួញដូរមនុស្សប្រកបដោយសមធម៌ សម្រាប់ពលករបរទេសដែលត្រូវបានសង្គ្រោះចេញ ពីប្រតិបត្តិការបោកប្រាស់តាមអ៊ីនធឺណិត។ រដ្ឋាភិបាលមិនបានត្រួតពិនិត្យពួកគេជាមុន ពាក់ព័ន្ធនឹងសូចនាករន ការជួញដូរមនុស្សនោះទេ។ ជាលទ្ធផល អាជ្ញាធរមិនបានផ្តល់ ឬបញ្ជូនជនបរទេស ដែលអាចជាជនរងគ្រោះ នៃប្រតិបត្តិការបោកប្រាស់តាមប្រព័ន្ធអ៊ីនធឺណេតទៅទទួលសេវាកម្មនោះទេ ដោយថែមទាំងដាក់ពិន័យមិនសមរម្យ ដល់ពួកគេ ដោយសារឧក្រិដ្ឋកម្មដែលពួកគេបានប្រព្រឹត្ត ដែលនោះជាលទ្ធផលផ្ទាល់កើតឡើងដោយសារពួកគេ ត្រូវបានជួញដូរ រួមទាំងមានការឃុំឃាំងជនរងគ្រោះទាំងនោះដោយមិនកំណត់ពេលវេលា គឺរហូតទាល់តែពួកគេបង់ប្រាក់សំណូកដល់ប៉ូលីសដើម្បីដោះលែង ឬរហូតទាល់តែស្ថានទូតបរទេសរបស់ពួកគេផ្តល់មូលនិធិដល់ពួកគេ ដើម្បីចាកចេញពីកម្ពុជា។ និងមានអនុសសន៍ដូចជា៖

ក-អនុសាសន៍អាទិភាព៖ ដែលមានចំនួន ១៧ចំនុច ក្នុងនោះមាន ៤ចំនុចដែលពាក់ព័ន្ធ ដូចមាន៖ ១-ការស៊ើបអង្កេត និងផ្តន្ទាទោសជនល្មើសជួញដូរ រួមទាំងមន្ត្រីឃុបឃិត ដែលពាក់ព័ន្ធនឹងឧក្រិដ្ឋកម្មពលកម្មដោយបង្ខំក្នុងប្រតិបត្តិការឆបោកតាមប្រព័ន្ធអ៊ីនធឺណើត។ ២-អនុវត្តឱ្យបានពេញលេញ គោលការណ៍ណែនាំ ស្តីពីការកំណត់អត្តសញ្ញាណជនរងគ្រោះ ដោយអនុវត្តជាមួយជនសង្ស័យរងគ្រោះជាជនជាតិខ្មែរ និងជនបរទេស និងបណ្តុះបណ្តាលមន្ត្រីទូទាំងប្រទេស ពីរបៀបអនុវត្តគោលការណ៍ណែនាំនោះ។ ៣-បង្កើតថវិកាដល់អង្គភាពអនុវត្តច្បាប់ប្រឆាំងអំពើជួញដូរមនុស្សនិងផ្តល់ថវិកាជាមុនក្នុងការស៊ើបអង្កេតជាជាងផ្តល់តាមពេលក្រោយក្នុងលក្ខណៈសំណង។៤-ចាត់ចែងធនធានបន្ថែមដល់នគរបាលប្រឆាំងអំពើជួញដូរមនុស្ស ដើម្បីសម្រួលដល់ការឃ្លាំមើលជនជាប់ចោទដែលត្រូវបានដោះលែងក្រោមការត្រួតពិនិត្យតាមផ្លូវតុលាការដែលរងចាំការជំនុំជម្រះ។

ខ-ការជំនុំជម្រះ៖

១-អង្គការក្រៅរដ្ឋាភិបាលបានរាយការណ៍ថា នៅក្នុងការអនុវត្តជាក់ស្តែង រដ្ឋាភិបាលមិនបានចេញការពិន័យព្រហ្មទណ្ឌក្រោម ច្បាប់ប្រឆាំងការជួញដូរ ចំពោះជនល្មើសជួញដូរដើម្បីកេងប្រវ័ញ្ចកម្លាំងពលកម្មនោះទេ។ ផ្ទុយទៅវិញ រដ្ឋាភិបាល បានប្រើប្រាស់ច្បាប់ការងារដើម្បីចេញការផាកពិន័យ និង/ឬទោសដាក់ពន្ធនាគាររយៈពេលខ្លី ដែលមានចាប់ពី៦ថ្ងៃ ទៅ ១ខែ ដែលការណ៍នេះមិនអាចតំណាងឱ្យការផ្តន្ទាទោសដែលមានលក្ខណៈគ្រប់គ្រាន់

ក្នុងការទប់ស្កាត់ ឧក្រិដ្ឋកម្មនាពេលអនាគត ឬផ្តល់យុត្តិធម៌ដល់ជនរងគ្រោះនោះទេ។ រដ្ឋាភិបាលមិនបានរក្សាកំណត់ត្រាគោល ឬ មូលដ្ឋានទិន្នន័យ នៃការស៊ើបអង្កេត និងដំណើរការនីតិវិធីតុលាការទ្បើយ។ ដូច្នេះទិន្នន័យរួមនៃការអនុវត្តច្បាប់គឺ មិនមានលក្ខណៈពេញលេញទេ។ ឆ្នាំនេះជាឆ្នាំទីពីរហើយ ដែលប៉ូលិសមិនបានរាយការណ៍អំពីទិន្នន័យគ្រប់ជ្រុងជ្រោយស្តីពីការស៊ើបអង្កេតដែលខ្លួនបានធ្វើ ប្រឆាំងការជួញដូរមនុស្ស។ ទោះជាយ៉ាងណាក៏ដោយ ជាផ្នែកន ប្រតិបត្តិការនគរបាលរយៈពេលបីខែ ដើម្បីស៊ើបអង្កេតរបាយការណ៍នៃករណីជួញដូរមនុស្សនៅទូទាំងប្រទេស នគរបាលបានរាយការណ៍ថាបានស៊ើបអង្កេតករណីចំនួន ៦០០ករណី ។ អាជ្ញាធរមិនបានផ្តល់ព័ត៌មានលម្អិតអំពីការស៊ើបអង្កេត ឬការជំនុំជម្រះករណីជួញដូរមនុស្សណាមួយដែលជាលទ្ធផលកើតចេញពីការស៊ើបអង្កេតទាំងនោះទេ។ នៅក្នុងឆ្នាំ ២០២២ មន្ត្រីក្រសួងយុត្តិធម៌ បានប្រមូលទិន្នន័យការជំនុំជម្រះក្តី និងការផ្តន្ទាទោសដោយដៃ ពីតុលាការនៅតាមស្រុកនីមួយៗ នៅទូទាំងប្រទេស។

២-រដ្ឋាភិបាលមិនបានស៊ើបអង្កេត កាត់ទោស ឬផ្តន្ទាទោសមន្ត្រីរដ្ឋាភិបាលឃុបឃិតពាក់ព័ន្ធនឹងឧក្រិដ្ឋកម្មជួញដូរមនុស្សនោះទេ។ អំពើពុករលួយ និងការឃុបឃិតរបស់មន្ត្រីក្នុងឧក្រិដ្ឋកម្មជួញដូរមនុស្សនៅតាមកម្រិតជាច្រើនក្នុងជួររដ្ឋាភិបាល នៅតែជាកង្វល់ដ៏ចម្បង ដែលរារាំងដល់សកម្មភាពអនុវត្តច្បាប់ និងបន្តនាំឱ្យមាននិទណ្ឌភាពក្នុងអំឡុងឆ្នាំកន្លងមក ហើយអាជ្ញាធរមូលដ្ឋាន មន្ត្រីអនុវត្តច្បាប់ និងកង កម្លាំងសន្តិសុខបានសម្របសម្រួលដោយផ្ទាល់នូវឧក្រិដ្ឋកម្មជួញដូរមនុស្សដោយចូលរួមឃុបឃិតជាមួយបណ្តាញឧក្រិដ្ឋកម្ម។ អង្គការក្រៅរដ្ឋាភិបាលបានផ្តល់របាយការណ៍ថាជនរងគ្រោះដោយការជួញដូរបានចោទ មន្ត្រីកម្ពុជាថាបានឃុបឃិតជាមួយមេខ្យល់ដើម្បីប្រព្រឹត្តឧក្រិដ្ឋកម្មជួញដូរមនុស្ស។ មានមន្ត្រីប៉ូលិស និងមន្ត្រីដទៃទៀតថាបានឃុបឃិតក្នុងប្រតិបត្តិការបោកប្រាស់តាមប្រព័ន្ធអ៊ីនធឺណិត ដែលបានបង្ខំប្រជាជនរាប់ពាន់នាក់មកពី សាធារណរដ្ឋប្រជាមានិតចិន អាស៊ីអាគ្នេយ៍ និងជនបរទេសផ្សេងទៀត ឱ្យធ្វើការនៅក្នុង "មជ្ឈមណ្ឌលហៅទូរស័ព្ទ" នៅក្នុងខេត្តព្រះសីហនុ និងតាមទីតាំងផ្សេងៗទៀត។ មានព្រះរាជអាជ្ញា និងចៅក្រមបានទទួលយកសំណូកជាថ្នូរនឹងការទម្លាក់ចោលការចោទប្រកាន់ការលើកលែងទោស និងកាត់បន្ថយការផ្តន្ទាទោស។ មន្ត្រីពុករលួយជារឿយៗរារាំងវឌ្ឍនភាពក្នុងករណី ដែលជនល្មើសត្រូវបានចោទប្រកាន់ មានទំនាក់ទំនងផ្នែកនយោបាយ ឧក្រិដ្ឋកម្ម ឬផ្នែកសេដ្ឋកិច្ច ជាមួយមន្ត្រីរដ្ឋា ភិបាល។ ប្រតិបត្តិការបង្ក្រាបរបស់សមត្ថកិច្ចលើគ្រឹះស្ថានដែលអាជ្ញាធរជឿថាការជួញដូរផ្លូវភេទបានកើតឡើង ជួនកាលមិនបានជោគជ័យនោះទេដោយសារមានការឱ្យដំណឹងជាមុនពីប៉ូលិសនៅតាមមូលដ្ឋានទាំងនោះ។ ប៉ូលីសមួយចំនួនត្រូវបានគេរាយការណ៍ថាបានការពារគ្រឹះស្ថានទាំងនោះ ជាថ្នូរនឹងការទទួលបានការបង់ប្រាក់ប្រចាំខែ ពីម្ចាស់អាជីវកម្ម ឬទទួលបានការរួមភេទជាមួយជនរងគ្រោះ។ ជារឿយៗអាជ្ញាធរបានមើលរំលង បដិសេធ ឬចាត់ ទុកថាមិនសំខាន់ ចំពោះការរំលោភបំពានផ្នែកការងារ រួមទាំងពលកម្មកុមារដោយបង្ខំនៅក្នុងរោងចក្រ និងនៅ តាមឡឥដ្ឋ ហើយបានឃុបឃិតជាមួយម្ចាស់សិប្បកម្មផលិតឥដ្ឋដើម្បីចាប់ខ្លួន ដាក់គុក និងបញ្ជូនកម្មករដែលជាប់ កិច្ចសន្យាដែលបានព្យាយាមរត់គេចខ្លួន ឱ្យត្រឡប់មកវិញ។ មានមន្ត្រីគយ និងមន្ត្រីអន្តោប្រវេសន៍បានទទួលយកសំណូកពីជនល្មើសជួញដូរមនុស្ស ដើម្បីជួយសម្រួលឱ្យជនរងគ្រោះបានចូលមក ប្រទេសកម្ពុជា បន្ទាប់មកជនល្មើសជួញដូរមនុស្សទាំងនោះ បានកេងប្រវ័ញ្ចជនរងគ្រោះ នៅក្នុងប្រតិបត្តិការបោក ប្រាស់តាមអ៊ីនធឺណិត។

៣-ក្រសួងយុត្តិធម៌ បានបង្កើតក្រុមការងារពិសេសមួយ ដើម្បីតាមដាន និង ស៊ើបអង្កេត ការរាយការណ៍ពីប្រតិបត្តិការជួញដូរមនុស្សទ្រង់ទ្រាយធំនៅក្នុងតំបន់ដែលមានហានិភ័យខ្ពស់ រួម មាននៅក្នុងខេត្តព្រះសីហនុ បន្ទាយមានជ័យ ឧត្តរមានជ័យ ស្វាយរៀង តាកែវ និងខេត្តកណ្តាល។ ក្រុមមន្ត្រីបាន រាយការណ៍ពីការស៊ើបអង្កេតករណីចំនួន ៦០០ករណី ថាជាផ្នែកមួយនៃប្រតិបត្តិការរយៈពេល ៣ខែ ដែលចាប់ផ្តើ មនៅខែសីហា ឆ្នាំ២០២២ ទោះជា

យ៉ាងណាក៏ដោយ រដ្ឋាភិបាលមិនបានផ្តល់ព័ត៌មានលម្អិតបន្ថែមលើករណីទាំងនោះឡើយ។ មន្ត្រីជាន់ខ្ពស់បានឃាឃី និងបំភិតបំភ័យអ្នកតស៊ូមតិប្រឆាំងអំពើជួញដូរមនុស្ស ដែលបានពាក់ព័ន្ធក្នុងការប្រយុទ្ធប្រឆាំងនឹងពលកម្មដោយបង្ខំនៅក្នុងប្រតិបត្តិការបោកប្រាស់តាមអ៊ីនធឺ ណិត។

៤-រដ្ឋាភិបាលបានរាយការណ៍ថា បានសហការជាមួយរដ្ឋាភិបាលនៃប្រទេសចិន ថៃ សហរដ្ឋអាមេរិក និងវៀតណាម លើការស៊ើបអង្កេតករណីជួញដូរមនុស្ស ប៉ុន្តែរដ្ឋាភិបាលមិនបានរាយការណ៍ពីកិច្ចសហប្រតិបត្តិការ ពង្រឹងការអនុវត្តច្បាប់ជាមួយរដ្ឋាភិបាលបរទេសលើការស៊ើបអង្កេតករណីជួញដូរមនុស្សក្នុងប្រតិបត្តិការបោកប្រាស់តាមអ៊ីនធឺណិតនោះទេ។ រដ្ឋាភិបាលក៏បានបន្តផងដែរនូវកិច្ចព្រមព្រៀងទ្វេភាគីផ្លូវការ និងអនុស្សរណៈនៃការយោគយល់គ្នា (MoU) ដែលបង្ហាញពីកិច្ចខិតខំប្រឹងប្រែងប្រឆាំងអំពើជួញដូរមនុស្សឆ្លងព្រំដែន រួមទាំងការ ចែករំលែកព័ត៌មាន ការស៊ើបអង្កេត និងការកាត់ទោស ជាមួយប្រទេសឥណ្ឌា ម៉ាឡេស៊ី ចិន ថៃ និងវៀតណាម។ និងបានចុះហត្ថលេខាលើនីតិវិធីប្រតិបត្តិស្តង់ដារ (SOP) ថ្មីមួយជាមួយប្រទេសថៃស្តីពីកិច្ចសហប្រតិបត្តិ ការលើការអនុវត្តច្បាប់ និងបន្តការចរចា លើអនុស្សរណៈនៃការយោគយល់គ្នា (MOU) ស្តីពីកិច្ចសហប្រតិបត្តិការ ផ្នែកប៉ូលិស ជាមួយប្រទេសឥណ្ឌូនេស៊ី។ រដ្ឋាភិបាលបានបន្តសហការជាមួយសហរដ្ឋអាមេរិកតាមរយៈក្រុមការងារអនុវត្តច្បាប់ដែលផ្តោតលើការប្រយុទ្ធប្រឆាំងនឹងការកេងប្រវ័ញ្ចផ្លូវភេទលើកុមារតាមអ៊ីនធឺណិត និងឧក្រិដ្ឋ កម្មផ្លូវភេទកុមារផ្សេងទៀត។

គ-ការការពារ៖

-រដ្ឋាភិបាលបានបន្តកិច្ចខិតខំប្រឹងប្រែងការពារជនរងគ្រោះ និងបានធ្វើការកំណត់ អត្តសញ្ញាណជនរងគ្រោះ ឬបុគ្គលដែលអាចជាជនរងគ្រោះ បានចំនួន ៩២៥នាក់ ក្នុងឆ្នាំ២០២២។ ខណៈដែល ច្បាប់បានចែងថាបុគ្គលម្នាក់មិនអាចត្រូវបានកំណត់ថាជាជនរងគ្រោះដោយអំពើជួញដូរមនុស្សនោះឡើយ ដរាបណាដំណើរការកាត់ក្តីព្រហ្មទណ្ឌមិនទាន់បានបញ្ចប់ជាស្ថាពរដោយមានសាលក្រមតុលាការ រដ្ឋាភិបាលអាចកំណត់ជាផ្លូវការនូវបុគ្គលទាំងនោះថាជា "ជនសង្ស័យថារងគ្រោះ" ដើម្បីអនុញ្ញាតឱ្យពួកគេ ទទួលបានសេវានានា រួមទាំងសេវាផ្លូវច្បាប់។ អាជ្ញាធរបានកំណត់អត្តសញ្ញាណជនរងគ្រោះទាំងអស់នៅមណ្ឌលសំចតប៉ោយប៉ែត ដោយក្នុងនោះមាន ៩១៥នាក់ ជាជនជាតិខ្មែរ និង ១០នាក់ជាជនរងគ្រោះបរទេស (៩នាក់មកពីប្រទេសភូមា និង១នាក់មកពីប្រទេសអេហ្ស៊ីប)។ បើធៀបនឹងឆ្នាំមុន ការកំណត់អត្តសញ្ញាណជនរងគ្រោះមានចំនួន ៣៦៤នាក់។ មានពលករចំណាកស្រុកជនជាតិខ្មែរ ដែលជាមនុស្សពេញវ័យ និងកុមារចំនួន ៩៧,០៥២នាក់ ដែលត្រឡប់មកពីប្រទេសថៃ។ បើប្រៀបធៀបនឹងឆ្នាំ ២០២១ ការត្រួតពិនិត្យលើពល ករចំណាកស្រុកមានចំនួន ៨.៣៧០នាក់។

-មន្ត្រី ក្រសួងសង្គមកិច្ច អតីតយុទ្ធជន និងយុវនីតិសម្បទា បានអមដំណើរប៉ូលីសជាទៀង ទាត់ក្នុងអំឡុងសកម្មភាពអនុវត្តច្បាប់ ដូចជាក្នុងអំឡុងប្រតិបត្តិការចុះបង្ក្រាប ដើម្បីផ្តល់ជំនួយដល់បុគ្គលដែល ត្រូវបានកំណត់អត្តសញ្ញាណថាជាជនរងគ្រោះ។ ប្រសិនបើពួកគេមិនមានវត្តមានទេ ប៉ូលីសអាចពិនិត្យរកសូចនាករនៃការជួញដូរ និងបញ្ជូនជនរងគ្រោះទៅ ក្រសួង ស.អ.យ ។ ទោះបីជាយ៉ាងណាក៏ដោយ មន្ត្រី ក្រសួងស.អ.យ បានរាយការណ៍ថា ពួកគេមិនបានចូលរួមក្នុងសកម្មភាពអនុវត្តច្បាប់ដែលមានការសម្របសម្រួលណាមួយពាក់ព័ន្ធនឹងទីតាំងដែលមានប្រតិបត្តិការបោកប្រាស់តាមអ៊ីនធឺណិតនោះទេ រួមទាំងនៅក្នុងប្រតិបត្តិការក្រុមការងារពិសេសខ្នាតធំដែលក្រសួងយុត្តិធម៌បានចាប់ផ្តើមឡើងនៅក្នុងខែសីហា ឆ្នាំ២០២២ ក៏មិនដែលបានចូលរួមដែរ។

ឃ-ការបង្ការទប់ស្កាត់៖

-រដ្ឋាភិបាលបានបន្តកិច្ចខិតខំប្រឹងប្រែងបង្ការទប់ស្កាត់។ តាមរយៈគណៈកម្មាធិការជាតិប្រយុទ្ធប្រឆាំងអំពើជួញដូរមនុស្ស (គ.ជ.ប.ជ) និងអគ្គលេខាធិការដ្ឋានរបស់ខ្លួនបានសម្របសម្រួលសកម្មភាពប្រឆាំងអំពើជួញដូរ

មនុស្ស បន្តអនុវត្តផែនការសកម្មភាពជាតិប្រឆាំងអំពើជួញដូរមនុស្ស ឆ្នាំ ២០១៩-២០២៣ និងបានបញ្ចប់ការវាយតម្លៃពាក់កណ្ដាលអាណត្តិរបស់ផែនការសកម្មភាពជាតិ។ បានផ្សព្វផ្សាយលទ្ធផលនៃការពិនិត្យវាយតម្លៃជាសាធារណៈ ដែលបានរកឃើញថាអាជ្ញាធរថ្នាក់ក្រោមជាតិ និងថ្នាក់ជាតិមិនទាន់បានសម្របសម្រួលឱ្យបានគ្រប់ គ្រាន់នៅឡើយទេ រដ្ឋាភិបាលមិនបានផ្តល់ធនធានគ្រប់គ្រាន់សម្រាប់សកម្មភាពប្រឆាំងអំពើជួញដូរមនុស្ស ហើយការទទួលខុសត្រូវរបស់អន្តរក្រសួង-ស្ថាប័នមានការត្រួតស៊ីគ្នា។ គជបជ បានផលិតរបាយការណ៍ប្រចាំឆ្នាំដែលចង ក្រងឯកសារអំពីកិច្ចខិតខំប្រឹងប្រែងប្រឆាំងអំពើជួញដូរមនុស្ស របស់រដ្ឋាភិបាល។ គ.ជ.ប.ជ បានផ្សព្វផ្សាយរបាយ ការណ៍នេះជាសាធារណៈ និងបានដឹកនាំកិច្ចប្រជុំចំនួន ៣៤៤លើក ក្នុងឆ្នាំ២០២២ ជាមួយក្រសួងផ្សេងៗ ដើម្បីលើកកម្ពស់សារៈសំខាន់នៃបញ្ហាជួញដូរមនុស្សនៅក្នុងរដ្ឋាភិបាល បើធៀបនឹងឆ្នាំ២០២១ គឺមានចំនួន ២៧៤។ គ.ជ.ប.ជ បានអញ្ជើញអ្នករួចរស់ជីវិតពីអំពើជួញដូរមនុស្សឱ្យចូលរួមកិច្ចប្រជុំ និងសិក្ខាសាលាដើម្បីកែលម្អគោលនយោបាយតាមរយៈអ្នកជំនាញ និងអនុសាសន៍របស់អ្នករួចរស់ពីអំពើជួញដូរមនុស្ស។ លេខាធិការដ្ឋាន គ.ជ.ប.ជ បានបន្តក្រុមការងារចំនួន៦ ដើម្បីតាមដានកិច្ចខិតខំប្រឹងប្រែងរបស់គណៈកម្មាធិការអន្តរក្រសួងស្ថាប័ន ក៏ដូចជា ក្រុមការងារនៃគណៈកម្មាធិការខេត្តរបស់ខ្លួន។ គណៈកម្មាធិការខេត្តប្រយុទ្ធប្រឆាំងអំពើជួញដូរមនុស្ស (គ.ខ.ប.ជ) ចំនួនបួន បន្តទទួលបានមូលនិធិពីរដ្ឋាភិបាលមធ្យមតិចតួច បានសម្របសម្រួលកិច្ចខិតខំប្រឹងប្រែងនៅថ្នាក់មូលដ្ឋានដើម្បីអនុវត្តសកម្មភាពដែលមាននៅក្នុងផែនការសកម្មភាពជាតិ។ គ.ជ.ប.ជ និង គ.ខ.ប.ជ ជាច្រើន ដោយមានកិច្ចសហការជាមួយ ក្រសួងស្ថាប័ន និងដៃគូអង្គការក្រៅរដ្ឋាភិបាល បានបណ្តុះបណ្តាលមន្ត្រីរដ្ឋាភិបាលស្តីពីច្បាប់ប្រឆាំងអំពើជួញដូរមនុស្ស បច្ចេកទេសស៊ើបអង្កេត ការប្រមូលភស្តុតាង យុទ្ធសាស្ត្រប្រយុទ្ធប្រឆាំងការជួញដូរមនុស្ស ការកំណត់អត្ត សញ្ញាណជនរងគ្រោះ ការការពារសិទ្ធិជនរងគ្រោះ ការការពារកុមារ ការធ្វើចំណាកស្រុកប្រកបដោយសុវត្ថិភាព និងការធ្វើមាតុភូមិនិវត្តន៍របស់បុគ្គលដែលសង្ស័យថាជាជនរងគ្រោះដោយអំពើជួញដូរមនុស្ស។ រដ្ឋាភិបាលមិនបានរាយការណ៍អំពីថវិកាប្រឆាំងអំពើជួញដូរមនុស្សរបស់ខ្លួនក្នុងឆ្នាំ២០២២នោះទេ នៅក្នុងឆ្នាំ២០២០ រដ្ឋាភិបាលមានថវិកាចំនួនប្រមាណ ២,២ ពាន់លានរៀល (៥៤៣.០៨០ ដុល្លារ) ដែលជាឆ្នាំចុងក្រោយដែលមានទិន្នន័យ។

-មន្ត្រីរបស់ក្រសួងការងារ បានបន្តបដិសេធចំពោះវត្តមាននៃពលកម្មកុមារ រួមទាំងពលកម្មកុមារដោយបង្ខំ និងការបង្ខិតបង្ខំដោយផ្អែកលើបំណុលនៅក្នុងឧស្សាហកម្មឥដ្ឋ។ ក្រសួងការងារ បានធ្វើអធិការកិច្ច ចំនួន ៤០០ដងក្នុងឆ្នាំ ២០២២ នៅតាមឡឥដ្ឋ ចំការអំពៅ និងចំការដំឡូងមី ប៉ុន្តែមិនបានរាយការណ៍ពីសញ្ញាណជន រងគ្រោះដោយការជួញដូរ ឬករណីកុមារងាយរងគ្រោះដែលរស់នៅក្នុងបរិវេណឡឥដ្ឋ និងចំការទេ (នៅក្នុងឆ្នាំ ២០២១ មាន ៣៥០ករណី)។ អង្គការក្រៅរដ្ឋាភិបាលបានចោទទៅលើ នគរបាលជាញឹកញាប់មិនបានដឹងថាការរុករក ឧក្រិដ្ឋកម្មនៅតាមឡឥដ្ឋ ស្ថិតនៅក្រោមយុត្តាធិការស៊ើបអង្កេតរបស់ពួកគេនោះទេ។ AHTJP យល់ថាការធ្វើ អធិការកិច្ចឡឥដ្ឋ ស្ថិតនៅក្រោមសមត្ថកិច្ចរបស់ក្រសួងការងារ ហើយពួកគេស៊ើបអង្កេតតែចំពោះឡឥដ្ឋណាដែល ក្រសួងការងារបាន បញ្ជូនករណីនោះទៅពួកគេតែប៉ុណ្ណោះ។ ជារឿយៗអាជ្ញាធរបានធ្វើអធិការកិច្ចដោយមានការជូនដំណឹងជាមុនដល់ម្ចាស់ឡឥដ្ឋ ដោយអនុញ្ញាតឱ្យពួកគេជៀសវាងការផាកពិន័យ ឬលាក់បាំងការរំលោភបំពានដោយយកកុមារចេញ ពីឡឥដ្ឋមុនពេលមានការធ្វើអធិការកិច្ច។ ក្រសួងទេសចរណ៍ សហការជាមួយ គជបជ បានខិតខំប្រឹងប្រែងកាត់ បន្ថយតម្រូវការផ្លូវភេទបែបពាណិជ្ជកម្ម តាមរយៈសិក្ខាសាលាចំនួន ៣សម្រាប់បុគ្គលិកចំនួន ៩១នាក់ក្នុងវិស័យ ទេសចរណ៍ និងមន្ត្រីរដ្ឋាភិបាលស្តីពីការកេងប្រវ័ញ្ចផ្លូវភេទលើកុមារក្នុងឧស្សាហកម្មទេសចរណ៍។

ង-ប្រវត្តិពាក់ព័ន្ធនឹងអំពើជួញដូរមនុស្ស៖ ដូចដែលបានរាយការណ៍ក្នុងរយៈពេលប្រាំឆ្នាំកន្លងមកនេះ ជនល្មើសជួញដូរមនុស្សបានកេងប្រវ័ញ្ចលើ ជនរងគ្រោះជាជនជាតិខ្មែរ និងជនរងគ្រោះជាជនបរទេស នៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជា

ហើយជនល្មើសជួញដូរមនុស្សក៏ បានកេងប្រវ័ញ្ចជនរងគ្រោះជនជាតិខ្មែរ ដែលនៅក្រៅប្រទេសផងដែរ។ អង្គការក្រៅរដ្ឋាភិបាល និងសហជីពកម្មករបានរាយការណ៍នៅឆ្នាំ២០២០ ថាមេខ្យល់ពលករបរទេសបានក្លែងបន្លំជ្រើសរើសជនអន្តោប្រវេសន៍បរទេស រួមមានទាំងមកពីប្រទេសបង់ក្លាដែស ចិន និងនេប៉ាល់ ឱ្យមកធ្វើការនៅក្នុងការដ្ឋានសំណង់ដែលវិនិយោគដោយ ក្រុមហ៊ុនចិន និងនៅតាមការដ្ឋានសំណង់ផ្សេងទៀតក្នុងប្រទេសកម្ពុជា ដែលអ្នកខ្លះជំពាក់បំណុលក្រុមហ៊ុនជ្រើស រើសពលករ និងធ្លាប់ត្រូវបានគេដកហូតយកលិខិតឆ្លងដែន។ ចាប់តាំងពីឆ្នាំ២០២១ ប្រព័ន្ធផ្សព្វផ្សាយបានរាយការណ៍ថា ជនល្មើសជួញដូរមនុស្សបានបង្ខំឱ្យជនជាតិខ្មែរ និងជនបរទេស ប្រព្រឹត្តបទឧក្រិដ្ឋនៅក្នុងប្រតិបត្តិការ បោកប្រាស់តាមអ៊ីនធឺណិតដែលដំណើរការដោយបណ្តាញក្រុមឧក្រិដ្ឋជនក្នុងស្រុកចិនតាមរយៈមជ្ឈមណ្ឌលហៅ ទូរស័ព្ទដែលមានទីតាំងនៅកម្ពុជា។ ជនល្មើសជួញដូរទាំងនោះប្រើប្រាស់អ៊ីនធឺណិត និងប្រព័ន្ធផ្សព្វផ្សាយសង្គម ដើម្បីក្លែងបន្លំជ្រើសរើសបុរស ស្ត្រី និងកុមារពីប្រទេសកម្ពុជា និងប្រទេសផ្សេងទៀតក្នុងទ្វីបអាស៊ី អាហ្វ្រិក អឺរ៉ុប អាមេរិកខាងជើង និងអាមេរិកខាងត្បូង កាន់តែច្រើនឡើងៗ ដោយប្រាប់ថាធ្វើការងារបច្ចេកទេសដែលមានប្រាក់ខែខ្ពស់នៅបរទេស ហើយបង្ខំពួកគេឱ្យចូលរួមនៅក្នុងល្បែងអនឡាញ អ៊ីនធឺណិតរូបិយប័ណ្ណគ្រីបតូ និងការបោក ប្រាស់តាមទូរស័ព្ទ ជាពិសេសនៅក្នុងបរិវេណទីតាំងពាណិជ្ជកម្មធំៗក្នុងប្រទេសកម្ពុជា។ ជនល្មើសជួញដូរដាក់ទណ្ឌកម្មដល់កម្មករទាំងនោះបើបំពេញការងារមិនបានល្អ មិនស្តាប់តាមការបង្គាប់បញ្ជា រួមទាំងមានការរំលោភបំពានលើរាងកាយ ការកាត់ប្រាក់ឈ្នួល និងចំណងបំណុល ការងារ ហើយអាចត្រូវបានគេ "លក់បន្ត" ចំពោះអ្នកដែលមិនអាចបំពេញតាមកូតាលក់ ឬមិនអាចសងបំណុលក្នុង ការជ្រើសរើសបុគ្គលិកទៅឱ្យបណ្តាញឧក្រិដ្ឋកម្មផ្សេងទៀត ដោយបង្ខំឱ្យធ្វើការក្នុងគម្រោងការក្លែងបន្លំស្រដៀង គ្នា ការបម្រើតាមផ្ទះ ឬសម្រាប់ការជួញដូរផ្លូវភេទ។ អង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាលប៉ាន់ស្មានថា កម្មកររហូតដល់១០ ម៉ឺននាក់ត្រូវបានគេកេងប្រវ័ញ្ចដោយបង្ខំនៅក្នុងបរិវេណទីតាំងទាំងនោះក្នុងប្រទេសកម្ពុជា។ រហូតមកដល់ខែ សីហា ឆ្នាំ ២០២២ ទីតាំងទាំងនោះភាគច្រើនស្ថិតនៅក្នុងតំបន់កំពង់ផែក្រុងព្រះសីហនុ ដែលជាតំបន់សេដ្ឋកិច្ច ពិសេសក្រោមកិច្ចព្រមព្រៀងគំនិតផ្តួចផ្តើមខ្សែក្រវាត់ និងផ្លូវ (BRI) រវាងប្រទេសកម្ពុជា និងប្រទេសចិន ប៉ុន្តែមានទីតាំងបន្ថែមរាប់សិបកន្លែងទៀតនៅទូទាំងប្រទេសកម្ពុជា ជាពិសេសនៅតាមតំបន់ជាប់ព្រំដែនជាមួយប្រទេសថៃ និងប្រទេសឡាវ។ ដើម្បីឆ្លើយតបទៅនឹងប្រតិបត្តិការខែសីហា ឆ្នាំ២០២២ របស់រដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា ដែលផ្តោតលើការស៊ើបអង្កេតក្នុងបរិវេណទីតាំងប្រតិបត្តិការបោកប្រាស់តាមអ៊ីនធឺណិតទាំងនោះ ជនល្មើសជួញដូរបានផ្លាស់ប្តូរពី ក្រុងព្រះសីហនុទៅកាន់តំបន់ជនបទកាន់តែច្រើន រួមទាំងទៅកាន់តំបន់សេដ្ឋកិច្ចពិសេសផ្សេងទៀតជាកន្លែងដែលវិនិយោគដោយប្រទេសចិន ជាកន្លែងដែលពួកគេមានការត្រួតពិនិត្យតិចតួចដោយរដ្ឋាភិបាល និងអង្គការក្រៅរដ្ឋាភិបាល និងជាកន្លែងដែលជនរងគ្រោះមានឱកាសតិចតួចក្នុងការរត់គេចខ្លួន។

ក្រោយពីការអានអនុសាសន៍របស់អាមេរិចចប់ លោកជំទាវ **ជូ ប៊ុនអេង** អនុប្រធានអចិន្ត្រៃយ៍ គ.ជ.ប.ជ ក៏បានមានប្រសាសន៍បន្ថែមទៅលើចំនុចនីមួយៗ ចាប់ពីចំនុច(ក ,ខ ,គ និង ឃ) ដែលជារបាយការណ៍របស់អាមេរិកបានផ្តល់អនុសាសន៍ចោទប្រកាន់មកលើរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា ត្រូវបានចំណាត់ថ្នាក់ទី ៣ ហើយចំនុចនីមួយៗ សុទ្ធតែពាក់ព័ន្ធនឹងសកម្មភាពដល់ក្រុមទាំង ៦ របស់ក្រសួង ស្ថាប័ន លោកជំទាវ អនុប្រធានអចិន្ត្រៃយ៍គ.ជ.ប.ជ ក៏បានស្នើឱ្យក្រុមនីមួយៗផ្តល់ចម្លើយទៅតាមជំនាញរៀងៗខ្លួន។

-ឯកឧត្តម **ញឹក វណ្ណារ៉ា** រដ្ឋលេខាធិការក្រសួងសង្គមកិច្ច អតីតយុទ្ធជន និងយុវនីតិសម្បទា បានមានប្រសាសន៍អំពីអនុសាសន៍របស់អាមេរិក ដែលចោទរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជាយើងពុំមានលទ្ធភាពចំណាយថវិការសម្រាប់ជួយជនរងគ្រោះដោយអំពើជួញដូរមនុស្ស ហើយពឹងផ្អែកតែលើជំនួយរបស់អង្គការក្រៅរដ្ឋាភិបាល ពេលនោះឯកឧត្តមក៏បានលើកឡើងទៅតាមការជាក់ស្តែងថាក្រសួងរបស់លោកពិតជាពុំមានថវិការគ្រប់គ្រាន់សម្រាប់ការចំណាយលើការជួយជន

វងគ្រោះ និងកិច្ចការផ្សេងៗជាច្រើន ហើយក្រសួងក៏មានខ្វង់ថវិកាចំណាយដែរ តែការចាយវាយទៅតាមកំរិត ដែលជាហេតុធ្វើឱ្យយើងពឹងទៅលើអង្គការដៃគូ។ បន្ទាប់មកឯកឧត្តមក៏បានលើកឡើង និងសំណូមពរស្នើឱ្យ គ.ជ.ប.ជ ធ្វើគម្រោងផែនការថវិកាជាកញ្ចប់រួមគ្នា សម្រាប់ការចំណាយរបស់ គ.ជ.ប.ជទាំងមូលតែម្តង។

-ឯកឧត្តម ឧត្តមសេនីយ៍ឯក **ជីវ ផល្លី** អគ្គស្នងការរង នៃអគ្គស្នងការដ្ឋាននគរបាលជាតិ ក៏បានមានប្រសាសន៍ជំទាស់អនុសាសន៍របស់អាមេរិកដែលចោទប្រកាន់មកលើក្រុមការងារនគរបាលយុត្តិធម៌ មិនមានភាពយុត្តិធ៌មដោយផ្តល់របាយការណ៍មានទិន្នន័យនៃការបង្ក្រាបជនល្មើសដោយអំពើជួញដូរមនុស្សមិនច្បាស់លាស់ ជាទិន្ន័យបំប៉ោង ដូចជាមានរបាយការណ៍នៃករណីជួញដូរមនុស្សនៅទូទាំងប្រទេស ដែលបានបង្ក្រាបបទល្មើសទូទៅ និងការស៊ើបអង្កេតដោយកម្លាំងនគរបាលបានចំនួន ៦០០ករណីជាដើម(ជាទិន្នន័យដែលសម្តេចក្រឡាហោម មានប្រសាសន៍និងប្រកាសនៅក្នុងកិច្ចប្រជុំ ជាករណីបង្ក្រាបទល្មើសចម្រុះ មិនទាន់កំណត់មុខសញ្ញានៅឡើយ) គឺវាខុសពីទិន្ន័យរបស់អគ្គស្នងការដ្ឋាននគរបាលជាតិយើង ដែលមួយរយៈកាលកន្លងមកក្រុមការងារនគរបាលយុត្តិធម៌បានធ្វើកិច្ចសហប្រតិបត្តិការយ៉ាងសកម្មជាមួយអង្គការក្រៅរដ្ឋាភិបាលជាច្រើន ជាមួយស្ថានអគ្គរាជទូតអាមេរិចតែម្តង និងបានផ្តល់ទិន្នន័យជាក់លាក់មួយដល់គ្នាទៅវិញទៅមក មិនដែលខ្វះចន្លោះកន្លែងណាមួយឡើយ ហេតុនេះឯកឧត្តម ឧត្តមសេនីយ៍ឯក **ជីវ ផល្លី** មិនយល់ស្របនឹងអនុសាសន៍របស់អាមេរិចទេ។

បន្ទាប់មកទៀត ក៏មានឯកឧត្តមប្រធាន អនុប្រធាននាយកដ្ឋាន នៃអគ្គនាយកដ្ឋានអន្តោប្រវេសន៍ និងឯកឧត្តមប្រធាន អនុប្រធាននាយកដ្ឋាន នៃក្រសួងយុត្តិធ៌ម ក៏បានលើកឡើង និងមិនយល់ស្របនឹងអនុសាសន៍របស់អាមេរិកដូចគ្នានឹងឯកឧត្តម ឧត្តមសេនីយ៍ឯក **ជីវ ផល្លី** ផងដែរ។

ជាចុងបញ្ចប់នៃកិច្ចប្រជុំ លោកជំទាវ **ជូ ប៊ុនអេង** អនុប្រធានអចិន្ត្រៃយ៍ គ.ជ.ប.ជ ក៏បានស្នើឱ្យប្រធានក្រុមការងារទាំង ៦របស់ក្រសួង ស្ថាប័ន ត្រូវផ្តល់របាយការណ៍រៀងៗខ្លួនឱ្យបានកាន់តែឆាប់ ដើម្បីគោរពរាយការណ៍ជំខ្ពង់ខ្ពស់ជូន សម្តេចក្រឡាហោម **ស ខេង** ឧបនាយករដ្ឋមន្ត្រី រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងមហាផ្ទៃ និងជាប្រធាន គ.ជ.ប.ជ។

ថ្ងៃសុក្រ ៦កើត ខែបឋមសាឍ ឆ្នាំថោះ បញ្ចស័ក ព.ស២៥៦៧
រាជធានីភ្នំពេញ, ថ្ងៃទី២៣ ខែមិថុនា ឆ្នាំ២០២៣

អ្នកធ្វើកំណត់ហេតុ

វរៈសេនីយ៍ឯក. អ៊ុន សុខជា

សូមគោរពជូន
លោកជំទាវ អគ្គលេខាធិការ គ.ជ.ប.ជ
មេត្តាជ្រាបដ៏ខ្ពង់ខ្ពស់
ថ្ងៃសុក្រ ៦កើត ខែបឋមសាឍ ឆ្នាំថោះ បញ្ចស័កព.ស.២៥៦៧
រាជធានីភ្នំពេញ, ថ្ងៃទី២៣ ខែមិថុនា ឆ្នាំ២០២៣
ប្រធានលេខាធិការ រដ្ឋបាលសរុប

ឧត្តមសេនីយ៍ទោ ហាង ជីវ័ន្ត

ឧត្តមសេនីយ៍ឯក វេជ្ជ.ប៊ុណ្ណ សំខាន់
23/06/2023